

Marx i el materialisme històric

El materialisme històric és una de les primeres propostes d'anàlisi científica de la història de les societats; ha aportat un marc conceptual que ha estat un punt de referència obligat per als estudis historiogràfics posteriors, especialment per als compromesos en una història radical. En aquesta sessió discutirem els conceptes fonamentals dels seus creadors: Marx i Engels.

9 de novembre de 2002

Lectors: Xavier Domènech, Raimon Gassiot i José Pérez

Walter Benjamin. El temps de la història com a temps d'actualització

La producció dels historiadors s'ha mogut majoritàriament en un temps lineal. On uns posaven un ordre evolutiu fet de grans conquestes i progressos humans que portaven fins al nostre present, altres assenyalaven l'altra cara de la moneda per mostrar-nos la possibilitat d'un futur diferent. Aquí intentarem abordar una altra adscripció de la història en el temps cultural de la societat.

23 de novembre de 2002

Lector: Xavier Domènech

Introducció al pensament històric de Marc Bloch

L'objectiu d'aquesta introducció és donar a conèixer algunes de les propostes epistemològiques i metodològiques de l'obra de Marc Bloch que més han influït en el desenvolupament de la historiografia; per exemple:

- 1) el compromís social de l'historiador,
- 2) la concepció de la història com una ciència,
- 3) la interdisciplinarietat,
- 4) la història comparada, i
- 5) la relació dialèctica del present amb el passat.

14 de desembre de 2002

Lector: Joan Soler

Georges Rudé i E. P. Thompson, un marxisme humanista, lliure i flexible

---

Rudé i Thompson són els representants més destacats dins la perspectiva marxista d'una història des de sota. L'obra de Rudé constitueix un exemple de sensibilitat envers les complexes interaccions d'elements socials, polítics i culturals a l'hora de bastir un discurs històric sobre la protesta popular. Els treballs de Thompson són una eina imprescindible per construir una història crítica i radical en relació al determinisme econòmic i la negació de l'acció humana dins la història. En aquesta sessió aprofundirem en aquestes aportacions.

22 de febrer de 2003

Lector: José Pérez

Eric Hobsbawm. De la història social a la història de la societat

---

El materialisme històric s'ha definit per la seva pretensió de fer un estudi científic de les societats humanes i dels seus processos de transformació. Tanmateix, els estudis històrics concrescs sovint han caigut en una parcel·lació i una especialització que no permeten entendre la totalitat de factors que hi intervenen. En aquesta sessió analitzarem les propostes que Eric Hobsbawm ha fet en la línia de bastir una veritable història de la societat.

8 de març de 2003

Lector: Raimon Gassiot

Història, canvi social i gènere

Aquesta sessió intentarà fer una aproximació a la historiografia feminista actual. Se centrarà en aquelles obres que han fet una reconceptualització radical dels termes de la història social marxista, tot posant de manifest la necessitat, no sols de prendre partit en una lluita de classes encara vigent, sinó de forma més radicals de comprendre la funció de la història escrita en la creació d'identitats que són tant de gènere com de classe.

22 de març de 2003

Lectores: Mònica Borrell, Sara Folch, Cristina Mas i Noèlia Pérez

Ranahit Guha i els *Subaltern Studies*

La sessió es fixa en Ranahit Guha, creador d'una historiografia que refutà els estudis històrics occidentals sobre la realitat colonial i situà els grups socials subalterns al centre de la seva anàlisi. També es tractarà la influència d'autors com Gramsci i E.P. Thompson en aquest corrent, així com l'evolució general dels anomenats «estudis postcolonials».

5 d'abril de 2003

Lector: Carles Mercadal

Una aproximació crítica a la Història Econòmica

La sessió intentarà aproximar-se breument a les obres i autors més rellevants de la Història Econòmica dels segles XIX i XX des d'una perspectiva comparada a la Història social. Se centrarà en el debat historiogràfic entorn dels nivells de vida, des d'una perspectiva crítica tant amb els indicadors empírics del benestar econòmic i social com de la seva interpretació científica.

19 d'abril de 2003

Lectores: Mònica Borrell, Cristina Mas i Noèlia Pérez

Historiografia ecològica

La historiografia ecològica és una tendència bastant nova i poc experimentada que aborda temes d'història social i econòmica. Consisteix en una anàlisi que descarta l'antropocentrisme productivista. Com diu González de Molina, no és un corrent historiogràfic exclusiu: els seus anàlisis s'han d'incorporar a la resta de corrents. En aquesta sessió n'analitzarem els trets principals.

3 de maig de 2003

Lector: Héctor González

Per una història de tots i totes

En aquesta sessió parlarem dels camins que ens poden portar cap a una història de tots i totes, fora de la història lineal i de les insuficiències de les alternatives que s'han proposat a la història dominant, amb la voluntat de poder «mostrar la multitud i cada home en detall, amb el que l'anima i el que el desespera».

17 de maig de 2003

Lector: Josep Fontana